

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2001-945

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Kansantaloustieteen laitos	
Tekijä-Författare-Author Huttunen, Otto			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Julkinen tuki kulttuurille - taloustieteellisiä perusteluja sekä kuntien, valtion ja Euroopan unionin tukijärjestelmien toiminta			
Oppiaine-Läroämne-Subject Kansantaloustiede			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2001-03-07	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 72
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkimuksessa tarkastellaan kulttuurin julkisen tukemisen taloustieteellisiä perusteluja, julkisen tuen tukijärjestelmiä sekä 19 suomalaisen festivaalin saamaa julkista tukea vuosina 1990-1996. Lisäksi esitellään kulttuuritilastoinnin loppukäyttäjätason malli.</p> <p>Kulttuurin taloustieteen pääpiirteitä ja rakennetta käsitellään 1960-luvulta, tieteenalan syntyajoista, alkaen. Julkisen kulttuurirahoituksen perusteiksi taloustieteessä on esitetty viisi argumenttia: 1. taiteen kysyntä riippuu tarjonnasta, 2. julkishyödykeominaisuudet, 3. ulkoisvaikutukset, 4. meriittihyödykeominaisuudet ja 5. "income gap"-teesi. Viimeksi mainittu tunnetaan myös Baumolin tautina, jolla tarkoitetaan stagnaattisen työtuottavuuden aiheuttamaa kustannusten kasvua.</p> <p>Julkinen tuen antajina tarkastellaan kuntia, valtiota ja Euroopan unionia. Kuntien kulttuuritoimintaa ohjaa vuonna 1980 voimaan astunut kulttuuritoimintalaki. Kuntien harkinnanvarainen tuki kanavoituu yleisimmin kulttuurilautakuntien kautta. Valtion tukijärjestelmän perustan muodostaa taidetoimikuntajärjestelmä. Julkisten kulttuuritukien huippuvuosi oli 1992. Vuonna 1995 kunnat joutuivat tilanteeseen, jossa niiden oli alettava lisätä omia kulttuurimenojaan korvatakseen valtion tuen laskua.</p> <p>Euroopan unioni on tukenut kulttuuria 1980-luvun alkupuolelta lähtien. Tärkeimpiä tukiohjelmaa vuosina 1996-1999 olivat Kaleidoskooppi, Ariane ja Rafael. Unionin edellyttää tuettavilta hankkeilta innovatiivisuutta ja laatua. Eurooppalainen ulottuvuus hankkeissa on varmistettu sillä, että niissä tulee olla osallistujia vähintään kolmesta eri maasta. Kulttuuri 2000 -puiteohjelma korvasi em. kolme ohjelmaa vuoden 2000 alusta lukien. Lisäksi rakennerahastot ovat merkittävä kulttuurin rahoituslähde.</p> <p>Kulttuuritilastoinnin loppukäyttäjänäkökulmalla tarkoitetaan tuensaajien tasolla tapahtuvaa tilastointia. Näkökulma on lähes vastakkainen sille, johon Suomessa on totuttu. Loppukäyttäjätalastoinnissa laitostyyppi, tulo rakenne ja menorakenne määritetään mahdollisimman selvästi.</p> <p>Tulorakenteessa pitää erityisesti erottaa toisistaan omat tulot ja tuotot sekä julkinen tuki. Loppukäyttäjänäkökulma tähtää paitsi tilastojen parantamiseen tiedon määrän, ymmärrettävyyden ja sovellettavuuden kautta niin myös tilastojen vertailtavuuden parantamiseen.</p> <p>Tutkimukseen valitut 19 Finland Festivals ry:n jäsenfestivaalia muodostavat harkinnanvaraista julkista tukea saavien tapahtumien tutkimusjoukon. Tutkimusajanjaksona 1990-1996 tapahtuneet käänteet julkisessa rahoituksessa näkyvät festivaalien tunnusluvuissa. Festivaalit ovat korvanneet vähenevää julkista tukea omaa tulonhankintaansa lisäämällä.</p> <p>Festivaalitutkimuksen lähteenä on käytetty Finland Festivals ry:n jäseniltään keräämiä vuosittaisia talous- ja kävijätietoja.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords taiteen taloustiede taiteen tukeminen julkinen tuki taiteelle kulttuurin taloustiede festivaalien rahoitus			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			